

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. J.**, bývajúceho v S., zastúpeného Advokátskou kanceláriou M. a spol., s.r.o. so sídlom v B., proti žalovanej **A., a.s.**, so sídlom v B., zastúpenej JUDr. E. C., advokátkou so sídlom v B., **o zaplatenie 2 851,22 € (85 896,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 153/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2010 sp. zn. 12 Co 14/2009 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 13. marca 2008 č. k. 9 C 153/2005-81, ktorým bola zamietnutá žaloba o určenie absolútnej neplatnosti poisťnej zmluvy č. X. zo dňa 4. novembra 1999 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou a o zaplatenie sumy 2 851,22 € (85 896,-- Sk) s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Stotožnil sa so závermi súdu prvého stupňa, že žalobca neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia o podvodnom uzatvorení zmluvy zo strany žalovanej, o tom, že zmluva sa prieči dobrým mravom, resp. , že je neurčitá a nezrozumiteľná. Zmluvu považoval za platne uzatvorenú v súlade s § 792 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Zdôraznil, že návrh na uzavretie životného poistenia č. X., podpísaný žalobcom 22. októbra 1999, „nebol zmluvou“, ale k jej uzavretiu došlo až dorúčením akceptácie zo strany žalovanej. Obsahom tejto zmluvy sa garantovalo žalobcovi len zaplatenie základného poisťného plnenia pre prípad smrti alebo viacnásobného dožitia a pre prípad trvalej invalidity úrazom vo výške 447 086,-- Sk. Zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že žalobca mal

po uzatvorení zmluvy lehotu dvoch mesiacov na odstúpenie od zmluvy, ktorú možnosť však nevyužil. Žalobcu zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania úspešnej žalovanej v sume 280,79 € podľa § 224 a 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že súdy nižších stupňov konanie zaťažili vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Svoje rozhodnutia totiž nedostatočne odôvodnili, keď sa nevysporiadali s jeho námietkou, že k uzavretiu poistnej zmluvy nedošlo v súlade s ustanovením § 792 ods. 1 OZ, lebo nebol pri uzatváraní poistnej zmluvy oboznámený s celkovým a úplným obsahom poistnej zmluvy (osobitné poistné podmienky mu boli doručené až pri akceptácii návrhu žalovanou). Vytýkal aj nedostatočné odôvodnenie zamietnutia jeho návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď podľa jeho mienky žalovaná prijala poistné plnenie na základe absolútne neplatnej, neurčitej a nezrozumiteľnej zmluvy. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že konajúce súdy nesprávne právne posúdili otázku vzniku a platnosti poistnej zmluvy. Doručenie akceptácie zo strany žalovanej s priložením osobitných podmienok a indexácie, s ktorými pri podpise návrhu na uzavretie zmluvy nebol oboznámený, považoval za odmietnutie návrhu, nie za okamih uzavretia poistnej zmluvy.

Žalovaná žiadala dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolateľ napadol dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní tvrdil, že postupom prvostupňového i odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom nedostatočným odôvodnením týchto rozhodnutí, keď sa v nich súdy vôbec nevysporiadali s argumentáciou dovolateľa ohľadne namietaného neoboznámia žalobcu s osobitnými poisťnými podmienkami pred uzavretím poisťnej zmluvy a s námietkou prijatia plnenia žalovanou z absolútne neplatnej poisťnej zmluvy, čím sa mala žalovaná bezdôvodne obohatiť.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod.

Povahu odňatia možnosti konať pred súdom môže mať aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho i prvostupňového súdu týkajúce sa objasnenia dôležitých skutkových okolností a s tým súvisiacich právnych záverov.

V posudzovanej veci však rozsudky súdov nižších stupňov nie sú takouto vadou postihnuté. Podľa názoru dovolacieho súdu oba rozsudky zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzil na skonštatovanie správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa. Dospel v zhode so súdom prvého stupňa k záveru, že zmluva bola uzavretá platne v súlade s ustanovením § 792 ods. 1 OZ (súčasťou návrhu na uzavretie zmluvy boli Všeobecné poisťné podmienky pre životné poistenie, ktoré mal žalobca k dispozícii a boli pripojené aj Zmluvné dojednania o indexácii poisťného). V odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že k uzavretiu právneho úkonu došlo až doručením akceptu zo strany žalovanej, teda tzv. poistky, kde sa garantovalo žalobcovi len zaplatenie základného poisťného plnenia vo výške 447 086,-- Sk bez čiastkových výplát poisťnej sumy. Nezistil teda neurčitosť, prípadne nezrozumiteľnosť právneho úkonu. V prípade nejasností žalobca mohol žiadať o vysvetlenie poisťného poradcu,

s ktorým jednal pri návrhu na uzavretie poisťnej zmluvy, čo však neurobil. Oba sudy tiež poukázali na možnosť žalobcu od zmluvy v dvojmesačnej lehote odstúpiť, čo tiež žalobca neurobil.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán - postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

Pokiaľ dovolateľ uviedol ako dovolací dôvod aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, dovolací súd na tieto námietky žalobcu nemohol prihliadať. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba však zdôrazniť, že súd právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je aj v súčasnosti Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne

prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby teda tvrdenia žalobcu o tom, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení boli prípadne aj opodstatnené, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože trovy žalovanej, ktoré vznikli v súvislosti s vyjadrením jej zástupkyne k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za potrebné na účelné bránenie práva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová